

27 جمادی الثانی 1343 ه ق، 1 بهمن 1303 ه ش تاریخینده، تبریزده، متدین و مرفه بیر خانواده ده دونیاپا گؤز آجدی. آتاسی حاجی میرزا یوسف، عاشیققر قبیله‌سی حضرت امام حسین (ع) آستاناسینین دلپاخته‌لریندکی ائله کی کربلا-معلی زائرلرین قافله سالارلیغینی عهدہ‌سینه آلمیشدی.

آتاسیندان سونرا ده‌یرلی آتاسی اونون سرپرستلیغینی عهدہ‌سینه آلدی. او بیر بنش یاشینا باشلادیغی زامانلار بیر گون یوخو عالمینده گؤز کی گؤیدن اونون یانینا قدر نوردان بیر منبر وار ایکی عالم بی‌بیسینین مقدس وجودو تشریف گتیرر و اونو نوازش ائدیپ یوخلار(تفقد اندر) و اونا محبت ائدیپ الینی یاشینا وافرینه چکر.

ائله نوجوانلیق چاغیندان اونون اوجا و نآرام روحو حقیقت وسیرلری کشف ائتمه‌یه فالخدی. او بویرار: "من نوجوانلیغیمدان نفسیمی تهذیب ائتمه‌یه، اؤزومو بنتیشدیرمه‌یه (خودسازی) و اراده‌می گوجلندیرمه‌یه باشلادیم. گنج‌لری چوخ قورخونج اولان تبریزین متروکه قبرستانیندا بیر قیبر قازیب اوندان، گنج‌لری سحره قدر فیکیر و ذکر ایله گنج‌لردیم. کاسییلارا و پولسوزلارا کؤمکلک ائله‌مه‌یی و اونلاری پولسوزلوقدان قورتارما‌یی چوخ سنودیم اوجون کیمیا مسله‌سینین منیم ایلمه حل اولماسینا چوخ چالیشدیم. بو یولدا آتامدان قالان سرمایانین دا بیر قیسیمینی خرجه‌لهدیم اما بیر نتیجه‌یه چاتایلمه‌دیم. منیم بو چلیشمالاریم چوخ توسللرله برابر اولدوغو اوچون بیردن، گؤیدن منه بیر ندا گلدی:

جعفر، کیمیا، بیز اهل-بیتین محبتیدر اونون دالینجاسان آدیم ات و محکم دور.

او ندانی انشیتیمک حیاتیتمی و حیات طریزیمی ده‌بیشدی. او زامانا قدر طبیعتین گؤرونمز (نامرئی) نیرولارینی امریم آلتینا گتیرمه‌نی باشلامیشدیم اؤیله کی هر یترده اوتوردوغومدا بیر نجه روح و جین حاضریدی و بویردوقلاریمی اطاعت ائدرلیر. او گوندن سونرا وجودومو عجیب بیر قرارسیزلیق چولغادی. او یوزدن، صباح صبح هر شنیی بیر کنارا ووروب خداحافظلیکدن سونرا آشفته حال و یالین آیاق، کربلا قصدی ایله یولا دؤشوب خسروی مرزیندن عراق توپراغینا وارد اولدوم. گؤردویوم بیر یوخودا حضرت امیر الممنین (ع) بویردوغونا گؤره نجفه گئدیپ گینه ده امیر المومنین (ع) امری ایله سهله مسجیدینه گئدیپ سیککیز ایل بوینجا اورادا معتکف قالدیم. آنجاق دستناماز تازالاماق و اؤزومو تمیزلکم اوچون انشیه چیخاردیم.

بو مودته حضرت امیر (ع) و امام زامان (عج) طرفیندن منه چوخلو عنایتلر اولوندو. «سهله مسجیدینین خادملریندن اولان آغا حاجی کاظم سهلاوی دئیردی: «آغا مجتهدی مسجیدده اولدوغو مدته هنج کس ایله دانیشمادی. دایما فیکیر، ذکر و توسل ائدیپ آغلاردی. تسبیحی الیندن آیرمادی. حالی محتضر و یاریم جان آدم کیمی ایدی. گنج‌لر یاتمادی. بیرسی جهره‌سینه گرسه‌یدی بنش دیقه‌دن چوخ اونولا اوتورما‌یی انشیه چیخاردی. بو اعتکاف گونلرینده، سهله مسجیدینه حاج ملا آغا جان زنجانی ایله بیر گؤروشمه‌سی اولدو. ملا آغا جان تونو باره‌سینده بویرور: «او ائله بیر آدم‌دیر کی جاوانلیغیندا بنله هم باطنی قولاغی انشیدیر هم باطنی گؤز گؤرور.»

آغا مجتهدی ایلر بویو نجفه قالسا دا ینددی ایل ده کربلادا قالب بین الحرمین بازاریندا اخبارلر فیصریه‌سینده باشماقچیلیغا باخیر. بو زامانلار، حضرت سید الشهدانین مطهر صحنینده قیزیل ائیوان قاباغیندا بیر جهردهه قالیرمیش و گنج‌لری عبادت و توسل ایله گنج‌یرمیش. کربلادا قالدیغیندا هر گون حضرت مسلمون بالالارینین زیارتینه گندرمیش.

سونندا، آغا مجتهدی، یرمی ایل ائیو-دالیندالیقدان سونرا - حضرت مهدی‌نین (عج) امریله - قوما گئدیپ وقف اولونموش کاسیب‌پانا و ساده بیر منزله اوتوردو.

او قومدا قالماغا مأمور اولسا دا اؤزونون ائیو یوخدو و بیر عؤمور ائیو-دالیندالیقدا و آوار-سرگردان گئچیندی؛ اؤزو بو باره‌ده دئیر: «نجه ایل آغلادیق تا اؤزوموزو بیزدن آلدیلار.»

آغا مجتهدی دئیردی: «حضرت بویروبلار کی سیزی سفردن معاف ائتدیک اما اون سککیز ایل تخت اوتورمالیسیر.»

اونلار حضرتین امریله بو مدتی مریضلیک پالتاریندا گنج‌یردی اما قاباقکی کیمی معصوم حضرتلرین (ع) اطاعتینده اولوب ایشلری حضوروندا اولماغا توفیق تاپایلنلره تاپشیراردی. اما بعضی زامانلار دا معنوی گؤچوله مریضلیک پالتاریندا آیریلب حضرتین بویرولارینی اؤزو، یترینه گتیردی.

پاک حیاتی بوینجا 53 یول عمل اوتاغینا گئدیپ هر یولدا بیهوش اولونمادان عمل اولوندو. اؤزو دئیردی: عمل اوتاغیندا بیهوشلوق دوکتورلاری منی بیهوش ائتمک ایته‌بنده اجازه وئرمزدیم شریف نادعلی ذکرینی اوج یول اوخویوب هوشدان گندردیم.

آغا مجتهدی شریف و برکتلی عؤمرونون سون ایلرینده قومدان مشهده کؤچوب حضرت امام رضانین (ع) ملکوتی جواریندا ساکین اولارلار. کؤچنده دوستلاریندان بیرسینه دئیر: «آغا حسینی شاهید اولسون کی منیم هنج زادیم یوخدور و آلاه بیلیر کی اینیمده کی کؤینک ده عاریه‌دیر و هر زادیمی باغیشلامیشام.»

نجه یول گؤروندو کی بوتون وارینی بیر یترده باغیشلادی. کاسییلار آراسیندا بؤلوشدوردی ائله کی ائوین ترکیبی ده سوپوروب بیر مدت بیر تلیس پارچاسی اوستونده یاشاردی. بو ایشی حیاتیندا نجه یول گؤردو. بو ایشی سخاوت و مادی تعلقدن قورتولوشدو.

او امام رضا (ع) جواریندا دؤرد ایل اقامتدن سونرا 6 رمضان 1416 ه ق، 6 بهمن جمعه 1374 گونو نهار چاغی دونیادان کؤچوب ملکوتا قوووشدو. اؤلوموندن اوج آک قاباق یولداشلارینین بیر نجه‌سینه بویرور: «آلاه، آل-محمدین سونکو سلاله‌سی، حضرت مهدی (عج) اوچون بیر قوربانلیق ایسته‌یب بیزدن ده قبول ائدیپ کی قوربانلی اولاق و بوغازیمیز بو یولدا کسلیسین.»

آغا حاجی علی فتحعلی دئیر: «آغا بو مطلبی بویردوغو زامان اختیارسیز اولراق ذهنیمدن کئچدی کی آغا وصیت ائله‌مه‌یبیلر؛ ائله بو آندا آغا بویردولار: «آغا جان، قولون (غلام) وصیتی اولماز کی.» و گینه ده بویراردی کی بیز سید الشهدا قولوبوق.»

گینه ده اختیارسیز اولراق ذهنیمه چاتدی کی «گوره‌سن آغانی هارادا قولیایاق». گینه ده منه باخیب دئیلر: «حضرت رضا بویروبلار: "الحمد لله، سن، بیزیم اؤز فقیریمیزسن و بیز سنه کفایت ائدریک بیر باخ بینؤوره‌میز سنین ائویندیر." و منی اما این مطهر صحنین گوشه‌سینین بینؤوره‌سینده قولارلار.»

اونلار قیرخ گون کومادا قالدیلار اما بو مدتهه ظاهری حالتلری عجیب صورتده ده‌بیشمیشدی. عضولرین چوخو ایشدن دوشسه ده بعضاً بیر حرکتله عادی حالینا قایداردی و بیر سؤز دئیردیلر و گینه عضولر ایشدن دوشردی. خوراسان اوستانینین بهداشت و درمان مسولو، امام رضانین (ع) خادمی و امام رضا بیمارستانینین رئیس دوکتور سید حسن هاشمیان و دوکتور لطیفی دئیرلر:

«روح تزکیه‌سی اثرینده آغا مجتهدی ائله گوجلویبدو کی روحونون جیسیمینه کامیل اشرافی واردی ائله کی نجه یول گؤردیک کی اختیاری اولراق

مريضله شيب اۆز اراده لرى ايله دوزلرديلر. كومادا اولدوقلارى زامان، دۇرد اصلى و حياتى عضولر اولان مغز، اۆرهك، بۇيرك و ريهلر بير- بير ايشدن دوشردى فقط بير آندا و بيردن، بوتون عضولر ايشه باشلاپاردى و اونلار بير سؤز بويوارديلار و گينه حاللارى ناخوش اولاردى. يانلاريندا قالانلارين دئيكلرينه گۆره، كوما حاليندا بويوردوقلارى سؤزلردن بيربيسى بويدو: «عاشيق، معشوقونون رنگيندن آلمازسا عشقينده صادق دئييل».

اونلارى معالجه ائن دوكتورلار هيئتى دئيرلر: «آغا انله بير شرابييطده ديرلر كى ريهلر ايشدن دوشوب و نفس وئرمك اوچون بوغازلاريني كسيب مخصوص دستگه ريهه وارد اتمكدن سونرا آيرى يولوموز يوخدور».

آغا قرآن نوبس كى آغانى يانيندايدى، دئير: « بو پيشنهاده اولوناندا ايسته ميشديم كى "بوخ" دئيم اما بيردن بيره اختيارسيزجا "بلى" دئييب اجازه وئرديم. رضائتليك وئرديكدن سونرا دا نه قدر مانع اولماق ايسته ديم اختياريم يوخو و دانيشاميرديم.

دوكتورلار هيئتى آغانين بوغازيني تيغ ايله كسدكلر زاماندا آز سونرا، اوتاغا ياشيل بير نور وارد اولدو. بو آندا، مونيتور اوزون بير سس وئردى. سونرا دا آغانين ملكوتى روحو، ساققاللارين بوغازى قانينا بويايدىغى حالدا، گۆلره عروج ائدى. بورادا «عاشيق، معشوقونون رنگيندن آلمازسا عشقينده صادق دئييل» دئيه بويوردوقلارى سؤزون معناسى آيدينلاشيب دوغرولدو و ساققاللارى، اربابى و مؤولاسى حضرت ابا عبد الله الحسين (ع) كيمى، بوغازى قانينا بويايدى.»

كرامتلرى و اخلاقى فضيلتلريندن

عرفات چؤلونده

عطا الله سبحانى جنابلارى، حاج ابراهيم آغا اسفلانى دن نقل ائدر: «فامئليميزين قوجا آروادلاريندان بيريسى، خانواده سى ايله، مكه يه گتميشدى. او بوتون چاديرلرين رنگى بير اولان عرفات چؤلونده، خانواده سيندن آيريليب اونلارى ايتيرميش ايميش. نه قدر آختارسا دا تاپا بيلمه ميش ايميش. اوراين اهليئين ده ديليني بيلميرميش كى سوروشسون و بلدچليك ايسته سين. بو آندا بوتون قايپلارى اوزونه باغلى كيمى گؤروب حضرت بقية الله الاعظمه (عج) متوسل اولوب "آغا جان، من تك بير قوجا آروادم؛ نئيله مئليم؟" دئير. بو آندا آغا مجتهدىنى گؤرر كى قايپدان اونا طرف گلير. آغايا سلام وئرب دئير: "ايتميشم". آغا اونا "كيمينله گليسن؟" سوروشار. "خانواده م ايله" دئير. بويوار: "منيمله گلين؛ سيزى خانواده نيزين چاديرينا يئتيريم". يولا دوشورلر. بير نچه قدم گتمه دن چاديرا چاتيرلار.

چاديريني تاپان قوجا آرواد، اونلاردان نه قدر خواهش ائديب ايجرى بويوروب بيربولو سو ايجيب سونرا تشريف آپارمالاريني ايسته سه ده، بويوارلار: "ايشيم وار گتمه ليم".

قوجا آرواد، خانواده سييله ايرانا قايداندا حاج ابراهيم آغا گؤروشونه گئدر. قارى (قوجا آرواد) اونا سوروشار: "آغا مجتهدىنين گؤروشونه گنديسيز؟" حاج ابراهيم آغا دئير: "آغا مكه يه گتمه ييب كى."

قارى "اوزوم اونو عرفات چؤلونده گؤردوم. منى چاديرا يئتيردى." و عرفات چؤلونده ايمه سيني آشنالارا تعريفلر . هاميسى ائشيديب حئيران اولارلار.»

آللاه غنيرتليدير

حاجى على حاجى فتحلى جنابلارى بويوارلار: «بير گون آغايا دئيم كى بعضى واختلار كى ماشين ايله سفر ائديرىك، شوفئر موسيقى آچير بيزه ده چوخ چتين اولور كى وسايليمزله سويوق هاوادا ماشيندان دؤشك؛ وظيفه ميز نه دير؟ آغا بويوردولار: "بلى، آغا جان، حتماً دوشون؛ آللاه غنيرتليدير".

بو جرياندا سونرا، بير دفعه، قيشين اورتاسيندا، اوتوبوسا مينميشديم كى شوفئر موسيقى آچدى اونو منع ائله ديميم زامان، "ايسته مزسن دؤش" دئدى. من ده چؤلون اورتاسيندا، يئره دوشوب بيرآز دردوم آنجاق ماشيندان خبر اولمادى. بيردن آغا مجتهدىنين سؤزو يادىما دوشدو: "آللاه غنيرتليدير". بو زامان "آللاه غنيرتليدير" دئيم. نچه ديقه سونرا تازا و تمير بير ماشين قاباغيمدا دردو و منى گؤتوروب گنده جهيم يئره يئتيردى.

بؤلبوللرين نغمه سى

سيد محمد احمدزاده جنابلارى تعريفلر كى بيرگون مشهده آغاي عليزاده نين باغيندا آغا مجتهدىنين خيدمتينده يدك و صحبتلشيريديك. بيردن بيره، آغا اوخوماغا باشلادى. او زامان بؤلبوللرين چهچهه سى قوزاندى. نه قدر دؤوره بره باخسام دا بؤلبوللرى گؤرمديم. "آغا جان بو بؤلبوللر هاراداديرلار كى من اونلارى گؤره ممه بيريم؟" دئيم. گؤلومسه ييب دينمهدى.

بيرآز كئچدى. حكيم آبادين نچه آغاج (فرسخ) ليغيندا بير باغا گئتديك. هامان جريان تكرر اولدو. نه قدر آغايا آغايا يالوارديم كى بو بؤلبوللر هارادان گليب و هاراداديرلار كى من اونلارى گؤره ممه بيريم، جواب بويورماديلار.

آنا ايله مهربانلىق

آغاي احمد ميرزا هاشم زاده تعريفلر: «آغا مجتهدى، مشهدين رضوان باغينين اوتاقلارينين بيرينده قالاندا، بير گون صبح كى صبحانه حاضيرلاميشديلار، بير جوانى، اۆز يانلاريندا اورايا گئيرديلر. اوچوموز صويحانه بئديك. آغا، صبحانه سيني يئيب گئندن سونرا، او جاواندان سوروشدوم "آغا ايله نچه تانيش اولدور و نه نه ايشيز واردى؟" من ايشسيزديم؛ دئيم بس كى بو آغا بورادا ايشله يير؛ منه بير ايش وئرمه سيني ايسته ديم كى مشغول اولوم. اما بونو ايسته ينده منه بويوردو: "سن آناندا كؤسوب بورايا گليسن؛ مگر اونون آغلاماسيني ائشيمه بيرسن؟" انله اونا انامين آغلاماسينين سسيني ائشيديب چوخ تاثيرلنيب متأسف اولدوم. سونرا بويوردو: "حبيبنده اوچ نؤمين وار بو چولو دا آل و صبحانه يئديكدن سونرا آنانين يانينا قايت و اونا محبت ائت و اونولا مهربان اول. بير ده اونو اينجيمه يوخسا دونيادا دا آخترده ده زيانكار اولارسان».

اۆرهك سينديرما اجازه سى

حاجى فتحلى آغا تعريفلر: «بير گون آغاي دوكتور، آغا مجتهدىنين يانينا گليب دئدى: "آغا، منيم بير تانيم وار كى اجازه يه وئرميشم. اما مستأجرم نچه آيدير كى اجره سيني وئرمير. "يئتميرمير" دئير. عليهنه اقدام ائله ممه اجازه وئيرميسينيز؟" آغا بيرآز ساكيت اولدولار و بير سؤز دئمه ديلر. گلن گون كى آغاي دوكتور گليب ورود اجازه سى ايسته بيردى آغا، اجازه وئرمهدى. بير هفته قدر دوكتور گليردى و آغا اجازه وئرميردى. علتيني سوروشدوغوم زامان بويوردولار: بيرمى ايل، ائويميز داليميزدا چؤلر آواراسى اولدوق كى بيرينى اينجيديب اؤره ييني سينديرمايق. ايندى بو آغا گليب بيزدن، اؤرهك سينديرما

آنا راضیتیله مشكللری حل اولونماسی

محترم سیدلردن اولان آغا سید صادق شمس الدینی تعریفله برلر: «بیر گون آغا مجتهدینین خدمتینده ایدیم. عرض ائله‌دیم: چوخ یاخشی و تقوالی دوستلاریمدان بیر، حیاتیندا، همیشه مشكللرله البه‌یاخادیر؛ ایشلری دون دوشور؛ نه قدر اهل-بیته (ع) یالوارسا دا بیر نتیجه آلاممیر. آغا مجتهدی بیر نچه دیقه سونرا بویورار: "آغا سید صادق، سیزین دوستونوزون آتاسی کی ایندی ساغ دئیل اولندان راضی دئییلدیر و اونون حیاتینداکی مشكللر آتاسینین راضیتسیرلیبنددیر". ائله اورادا نیت ائله‌دیم کی دوستومون آتاسینین وریندن بیر خیر ایش گؤرورم. بو اؤره‌بیمده توتدوغوم تصمیمدن، هله بیر نچه لحظه سوووشمامیشدی کی آغا مجتهدی گولومسه‌یب بویوردو: "دوستوزون آتاسینی گؤردوم کی گومسه‌یب اوغلودان راضی اولدو". سونرا، گنت به گنت دوستومون مشكللر حل اولوب حیاتی یاخشیلاشدی».

مکروه غذا یئمکه

آغای مصطفی حسنی جنابلاری تعریفله برلر: «بیر گون آغا مجتهدینین خدمتینده ایدیم کی بیر دوکتور، خامیمی ایله، تبریزدن، اونو گؤرمه‌یه گلدیلر. اونلار، بیر قابلامادا اونا تبریزین سنتی یئمکلریندن اولان تبریز کؤفته‌سی گتیرمیشدیلر. قابلامانین آغزینی آچدیقلاری زامان کفته‌له هله بوغلاپیردی. اونلار آغایا دندیلر: "بیز، تبریزین آدلیم یئمکلریندن اولان بو غذایی، سیزین عشقیزه پیشیریب طیاره ایله گلمیشیک لفن بیرآز یئین". آغا بیر فاشیق یئیب منه بویوردو: "بو قابلامانی سوبودوجو(یخچال) یا قوی سونرا یئیه‌ریک". دوکتور و خانیمی گنددن سونرا آغایا دئدیم: "اونلار، بو غذایی اوزاق یولدان سیزه گتیرمیشدیلر ندن یئمهدینیز؟"

بویوردولار: "آغا سز بیلیمیرسیز کی بو غذایی یئمک مکروه‌دور".

گینه سوروشدوم: "نیه مکروه‌دور؟"

بویوردولار: "آغای دوکتورون خانیمی بو غذایی آرادلیق عادتی زامانیندا پیشیریبدیر بئله غذایی یئمک مکروه‌دور».

بنله‌سی حضرت مهدی خدمتینه ینتیشمک اولماز

حضرت بقیه الله الاعظمین (عج) حقیقی خادم‌لریندن و مخلص‌لریندن اولان قصاب، آغا غلامعلی فرجی جنابلاری تعریفله بر: «بیر گون آغا مجتهدی بویوردولار: "بیرسی منیم یانینا گلیب دئیوردی: "من امام زامانی (عج) بو خصوصیتلر و حاللارلا گؤرموشم". دئدیم کی آغا سنین جیبینده 20000 تن نقد پول وار امام زامانی نچه گؤره بیلدین؟

آغانین منظورو بو ایدی کی جیب بیرمی مین تۆمن اول اول، آدامین دؤره-برینده کیلر آج-یالاواج اولسالار، امان زامانی نچه گؤرمک اولار؟»

یاغیش طلبی

سید جلال رئیس السادات تعریفلر: «آغا مجتهدینین مشهدین گنابادیندا آغای صابری‌نین باغیندا قالدیغی زامان، بیر مدت اولاردی کی گنابادا یاغیش باغمامیشدی و قوراقلیق و سوسوزلوق اولموشدو. گناباد اهلی ائشیدیر کی چوخ کرامتلی و شریف بیر ذات اورایا گلیبدر. آغانین یانینا گندیب قوراقلیغین جریانین اونا تعریفله‌یب آغادان دوعا ائله‌یب یاغیش ایسته‌مه‌سینی ایستلر. آغا مجتهدی بیرآز دوشونوب بویورالار کی اوچ گؤنه‌جن یاغیش یاغاجاق. او زامان، کند اهلی اؤز یئرلرینه قایدیلرلر و آغانین بویوردوغو کیمی اوچ گؤنه‌جن یاغیش یاغیب منطقه‌نی دویورار».

سون سؤز:

آغا مجتهدی برکتلی عؤمر و بویونجا - ایستر هجرته مأمور اولدوغو زامان، ایستر اقامت ائتدیگی زامان - همیشه - معصوم حضرتلرین (ع) بویودوقلارینا گؤره السیز-آیاقسیزلارین ییندن توتوب معصوم جنابلارینا (ع) متوسل اولانلارین - او جنابلارین اذن و اجازه‌سی ایله - جاجتلیغینی روا قیلیب چتینلیکلردن نجات وئردی.